

SZEKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

== A SZEKELYUDVARHELYI „SZEKELY TÁRSASÁG“ HIVATALOS KÖZLÖNYE ==

Megjelen hatenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Kiszáradt, nyomok, gazdasági egyetemi tagok és közszolgálati elöljárók egész évre 8 K, tanítók, közszolgálati körjegyzők szintén egész évre 7 koronéért kapják. K. Telefonszám 15. Egy példány 10 fillér. Telefonszám 15.

FÜSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PAL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

SZÁSZ ENDRE

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adjuk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 3 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér so a K. A nyílt-tér és hirdetések díja előre fizetendő.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Válság?

Irta: Gáde Jenő.

Ki megy: Andrassy-e, vagy Wekerle? Vagy Kossuth talán? vagy az egész kabinet? Nem-e Justh hagyja el diszes elnöki méltóságát és vonul ellenzékbe? Mi lesz a fuzióval, ugyan meglesz-e? És ha meg lesz, hogyan lesz meg? Negyvennyolcas alapon-e vagy hatvanhetes elemek tömörülésével? Ha pedig nem lesz meg, mi következik azután, — vizözön-e, vagy a Nemzeti Társaskör halogatag alakjai vonulnak újra fel.

Száz ilyen kérdés röpköd a magyar politika levegőjében. Hogy az a fészkek, amelyből ki-reppentek, nem valami mintatiztaságu, azt tudja mindenki. És hogy ezek a kérdések csak arra vannak szánva, hogy mesterségesen idézzenek elő bizonyos ideges feszültséget, megtöltés a levegőt villamos szikrákkal, szóval hogy a közéletet nyugtalanítsák; hál' Istennek az is köztudomásu ma már.

És éppen mert ismert dolog, azért hullanak vissza a röpködő kérdések rövid vergődés után szárnjukat szegve. A közvéleményt megtéveszteni ma már nem lehet, szántakarva mesterségesen idézni fel válságot akkor, amikor erről szó sincs; — szánalmasan együgyű kísérlet, amelyet a magyar közönség politikai érettsége habozás nélkül utasít vissza.

Válság — az nincs. Semmiféle válság nincsen, semmiféle irányban. Nagy feladatok előtt állunk, súlyos kérdések várnak megoldásra: ennyi a tény. De csak egy szemernyi iudicium kell annak a belátásához, hogy az a nemzeti irány, amelynek medrében Magyarország ma új kor felé halad, meg nem változhatik és mivel ez az irány szerves összekötésben áll és szinte elválaszthatatlan azoknak személyétől, akik megteremtették, a személyekben sem eshetik, — józanul tekintve a dolgokat — jelentékenyebb változás.

A magyar nemzetnek két nagy ellensége volt mindenha. Mind a két ellenség szárazos keletü. Az egyik az a Lajtán-tuli törekvés, amely ezt a geografice is, meg faji eredetére nézve is önállóságra termelt nemzetet és országot százszor kudarcot vallott, de mindig

újra felbukkanó makacssággal akarja egy nagyhatalmi hóbortnak, a „Gesamt-Monarchie“ eszméjének vazallusává tenni. — Az az osztrák politika ez, amely Kolonics hírhedt jelszavában domborodik ki a legki-fejezőbben, — az a beolvasztó politika, amely ellen II. Rákóczi Ferenc kibontotta Szűzmáriás kornétáit; amely ellen kardot ragadtak 48-ban a nagyidők névtelen felistenei, s amely ellen küzdünk ma is, — ahogy az Isten tudnunk adta — és küzdeni fogunk az utolsó csepp vérig, amíg magyar él a Kárpátok alján, Duna-Tisza mentén.

A másik nagy ellenségünk nem kevésbé régi. A visszavonás az, amely untalan felütötte a fejét, valahányszor nyugodtabb korszak, az alkotó munka korszaka köszöntött erre a nemzetre. A labancoktól a darabontokig minden kornak meg voltak a maga tág lelkiismereti magyarjai, akik kinesért, hatalomért áruba bocsátották a nemzeti ügyet, sőt akkor is sziszegve öltöztették mérges nyállal teli viperanyelvüket, amikor a nemzet felébredt öntudata visszakergette őket sötét odvaikba. De sajnos, akadtak egyébként jóhiszemű, talán jót is akaró hazafiak is mindenkor, akik egyéni hiuságból, szereplési viszketegségből, vagy egyszerűen csak meggondolatlanságból nem egyszer állították válságos helyzet elé nemzetünket.

Évszázadok tesznek tanúságot amellet, hogy mégsem jutottak célhoz a magyarság ellenségei soha. Ha le is gyűrtek bennünket egy időre, a magyar Anteusz mindig újból, új erővel pattant fel a földről. A Lajta vizén átáramló törekvésekkel szemben megvédelmezt bennünket az élethez való jogunk hatalmas érzése, a sok kihullott magyar vérről átítatott hazai rögöz való ragaszkodás és a szabadságnak szeretete. A széthuzás átka pedig elült mindannyiszor, valahányszor nehéző idők előtt állott a magyar.

Nem lesz hát vizözön most sem, amely a koalíció vétkeiért mossa el a föld színéről a magyarság önállóságra és függetlenségre irányuló törekvéseit. Nem válság sem, mert ha komolyra fordul a dolog, a magyar közvélemény józan ítélete lenéző megvetéssel fordul el minden ugratástól, minden szin-fal mögötti intrikától. A hamis

jelszavak kívülről szilárdnak látszó, de belülről üres oszlopai belerogynak a megsemmisülésbe, a nemzet pedig nyugodt lélekkel biztatja magát azokra a gránitoszlopokra, amelyeknek vállán sorsa egyizben nehéz időben nyugodott már s amelyek terhüket megingás nélkül viselik most is.

És ahogyan nem ártanak ezeknek az oszlopoknak az üres jelszavak, konkolyhintő intrikák tisztátalan hullámai, épp úgy nem fogja megdönthetni őket még az a bizonyos — vizözön sem!

A városok jövője.

Irta: Dr Várady Aurél.

A közélet kérdései között állandóan felszínre van és megoldást kíván a városok jövőjének dolga. Ez a kérdés a nemzet jövőjének egyik alapvető kérdése és csodálatos, hogy ujabban mégis bizonyos idegességgel találkozunk erőszakoltnak éppen nem tekinthető homlokterében állása. Halljuk azt, hogy nem kell szaporítani újabb kérdések és ötletek felvetése által a közélet függő kérdéseinek nagy számát és hallunk ennél durvább megnyilatkozásokat is, amelyek már egyenesen támadást jelentenek a városi polgárság s ennek a jövőben elismerést követelő jelentősége ellen.

A kiindulási pont, amelyet a városok jövőjének biztosítására irányuló akcióban egy percre sem szabad szem elől téveszteni, az a körülmény, hogy a városok igen jelentékeny részét fordítják bevételeiknek olyan közfunkciók költségeinek fedezésére, a melyeket az állam helyett teljesítenek. A megyei törvényhatóságok adminisztrációs költségét az állam viseli. A városok adminisztrációs költségeinek fedezéséhez nem járul hozzá az állam, pedig a két adminisztráció állami jellege között nincsen észrevehető különbség.

A városok évtizedek óta követelik a városok által teljesített állami feladatok költségeinek kárpótlását. — Persze az eredmény ma sem több, mint volt a kezdeményezés időpontjában. A helyzet azonban még komplikálódott azzal, hogy habár nem is kontroverz többé maga az állam erkölcsi kötelezettsége, sokféle a mód, a melyet ennek a kötelezettségnek teljesítésére mint alkalmast ajánlanak.

Némelyek szerint egyszerűen átszámításról van szó, a mit a városok költségvetésének az adminisztrációs kiadásokat fedező tételei alap-

ján kell az államnak megejtenie. Ez azonban minden egyszerűsége mellett alig lehetséges. Nehéz ugyanis megállapítani azt a határvonalat, a melyen innen tisztán városi s melyen túl tisztán állami jellegű öltetek magukra az egyes adminisztrációsális teendők, sőt el lehet mondani, hogy éppen a városi adminisztrációban alig van a köztevékenységnek olyan mozzanata, mely bizonyos vonatkozásban e körök mindkettőjét ne érintené. Már ez magában indokolja tehát azt a külföld több államában bevált gyakorlatot, hogy az állam az önkormányzati szervek által teljesített állami feladatok költségeire a közterhek, különösen a fogyasztási adók egy bizonyos hányadát engedi az illető önkormányzati szervnek át. Ez volna az e részben eléggé kialakultnak mondható közfelfogás szerint a városoknak nyújtandó segítség legmegfelelőbb módja hazánkban is.

E mellett azonban még mindig nem válnék feleslegessé az egyenlő közteherviselés elve szempontjából is sürgetett az a törvényhozási intézkedés, mely megszüntetné a társadalmi élet egyes kategóriáinak a városi pótdadóktól való mentességben jelentkező privilégiumát. Ez a kívánalom szoros összefüggésben van az adóreformmal és csodálatos, hogy erről még alig esett szó a reform tárgyalása folyamán.

Am mindezek mellett a tulnyomóan financiai rendezést jelentő változások mellett, amelyeken a városok jövő fejlődése jelentékeny mértékben sarkallik, nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy mindent az államtól várni csakugyan nem lehet és nem is szabad. Maguknak a városoknak is megvannak a köteleességeik jövőjükkel szemben. Ebből a szempontból pedig legelső köteleesség az adminisztráció reformja. A mai városi adminisztráció ugyanis egyáltalán nem mintaszerű és pedig nem azért, a mi miatt legtöbb szemrehányás éri a városokat, hogy t. i. igen patriarchalisan kezelik a közdolgokat, hanem inkább azért, hogy a városi adminisztráció nehézkes és zaklató. Hogy ez az állapot gazdaságilag is károsan befolyásolja a városi élet fejlődését, azt talán nincs is miért fejtegetni.

Mi, a kik hiszünk a magyar városok jövőjében, ezt a jövőt csakis a városi polgárság intenzív kulturális munkájával gondoljuk biztosíthatónak s éppen ezért reméljük, hogyha sikerül a városok háztartásának annyi oldalról sürgetett rendezése, úgy ez a siker első sorban a városok kulturális tevékenységi körének kiszélesítésében fog megnyilatkozni.

BODOLLA GÁBOR dr.
1853—1909.

Megdöböntő hirt jelent ez a fekete keret. Bodolla Gábor, a székelyudvarhelyi törvényszék pártatlan judiciumu, kitűnő elnöke nincs többé. Nehány nap kellett hozzá, hogy a halál elragadja közülünk ezt az élet-erős, férfikora teljében levő embert. 10 nappal ezelőtt még közöttünk járt, hatalmas energiája egy megye bíraskodását vezette nagy ítélőképességgel, pártatlansággal — és másnap már súlyos kór döntötte ágyba, hogy aztán kioltsa életét. Mikor e sorok napvilágot látnak, már messze lesz tőlünk a kihűlt test, végleg elbucszott a székely várostól — amelyet anynyira szeretett ez a vérünkbeli való vér — s a székely társ- városban Marosvásárhelyen várja az utolsó végtisztesség megadását. Egy város és vármegye osztatlan részvéte kíséri a sirba Székelyudvarhely nagy halottját.

Betegsége.

Már kedden, a kora délelőtti órákban elterjedt a városban az a megdöböntő hír, hogy Bodolla Gábor dr. kir. törvényszéki elnök meghalt. A hír — sajnos — igaznak bizonyult. Az élet-erős embert, aki alig tíz napja még a törvényszéken látta el hivatali teendőit, hirtelen súlyos betegség támadta meg, a mely ágyba is döntötte. Vakbélgyulladás volt, mint az orvosok konstataáltak s már ekkor veszedelmesnek jelezték a bajt. Kedden reggel 4 órakor aztán kiszenvedett Bodolla Gábor.

Élete.

Bodolla dr nyolc év előtt került a székelyudvarhelyi törvényszék élére Mentovich Gyula dr. törvényszéki elnök utódjaként. Rendkívüli karriert futott meg, harmincnyolc éves korában már elfoglalta a törvényszék vezetésének nagyfontosságú állását.

1853-ban született, előkelő székely származású családból, édesatyja Bodolla Sámuel erdélyi ref. püspök volt. Gimnáziumi tanulmányait Marosvásárhelyen végezte s miután kitűnő sikerrel végezte a jogot a budapesti egyetemen, szülővárosában, Marosvásárhelyen lett a táblánál fogalmazó. Innen Désre neveztek ki törvényszéki bírónak, majd Gyulafehérváron volt előbb ügyész, majd főügyész-helyettes, végül 1901-ben a székelyudvarhelyi törvényszék elnöke lett. Mint törvényszéki elnök kiváló vezető erőnek bizonyult, akit jeles jogásznak ismertek, mint bírót és ügyészt. A társadalmi életben köztisztviselőnek, közbecsülésnek örvendett, a székelyudvarhelyi református kollegiumnak gondnoka volt és nem volt társadalmi vagy humánus akció, amely vezetői, tagjai között ne látta volna Bodollát.

Családi élete a lehető legboldogabb volt. Fekete Gábor kolozsvári táblai elnök leányát vette feleségül, akivel a legpéldásabb családi életet élte. Egy gyermekük van: Gáborka.

A ravatal.

Szerdán délelőtt a temetés napján rendkívül sokan keresték föl a kossuth-utcai elborított ravatalt, melyet a Kossuth-utcai gyászházban állítottak föl. A családhoz tartozók kossuth-ruin ezek a felírások állanak: Apukának — Annuska és Dundi. Feledhetetlen Gábornak — Mama-Tata. A legjobb nagybátyának — szerető keresztleány. A jó Gábornak — Irén.

Kosszort helyeztek a ravatalra még: a székelyudvarhelyi törvényszék, járásbíró és ügyészség, a székelyudvarhelyi ügyvédi kar, a kollegium előjárósága és tanári kara, a kollegium ifjusága, Csanády Zoltán és családja, az oklándi kir. járásbíró, a Göllner család, a székelykereszturi járásbíró, kedves jó barátjának — Zoltán, a Deák család, a székelykereszturi ügyvédek, az oklándi ügyvédek.

A temetés.

Hatalmas néptömeg hullámozott már kilenc órakor a Kossuth-utcai gyászház előtt. Tíz órakor vette kezdetét a gyászszertartás Székelyudvarhelyen lefolyó része. A ravatal mellett Vajda Ferenc ref. esperes mondott megható imát, mielőtt még a ref. kollegiumi dalárda énekelt. Majd megindult hosszú sorban a gyászmenet, amelyben részt vett a három középiskola tanári kara és ifjusága, a vármegyei tisztviselők, élükön Ugron Ákos főispán, Sebessy János alispán, a városi tisztviselőket a polgármester vezette. Megjelentek az utolsó végtisztességén még Gyarmathy Dezső orsz. képvis., Ugron János, a pénzügyigazgatóság tisztviselői kara Stratzinger Emil kir. tanácsos p. ü. igazgatóval az élén, a vármegyében levő bíróságok testületileg, Sebessy Sándor br. ny. őrnagy, a katonai tisztikar és még igen sokan. Eljött a temetésre az elhunyt apósa is, Fekete Gábor kolozsvári táblai elnök.

A gyászmenet a vasuti állomásig kísérté ki a halottat, itt Ugron János koll. gondnok bucsuztatta el szép szavakban Bodollát.

Délután 3 órakor Marosvásárhelyre szállították a halottat, ahol ma délelőtt 10 órakor temetik. Az udvarhelyi bíróságok Demény törv. bír. vezetése alatt háromtagú küldöttséggel képviseltették magukat a marosvásárhelyi temetésen. Itt Tóthfalusi és Biró ref. lelkészek végzik a gyászszertartást.

SZINES KÉPEK,

Vigéc-történet. — A nagyothalló.

Igazán rösteljük, hogy vigéc-történet kerül be ebbe a fiatal rovatba, de hát nálunk történt az eset és ezuttal — kivételesen — van benne némi humor.

A dolog ott kezdődik, hogy két singben utazó kereskedelmi alkalmazott találkozott össze egyik székelyudvarhelyi szállóban. Régen ismerték egymást, este tehát kedélyesen elbeszélgettek, majd az egyik visszavonult diszkrét szobácskájába, a másiknak azonban jó kedve kerekedett s a fehér asztalnál maradt.

Hajnalfelé botorkázott a szobájába s utközben a kollega ajtaja előtt haladt el. Barátunk vicces fiu volt,

nem is késelt tehát ezuttal sem a humorral:

— Barátom ébredj — ordította, miközben alaposan döngelte az ajtót.

— Mi az, az Istenért?

— Semmi, csak jó reggelt akartam kívárni.

A másik dühösen fordult falnak s reggelig fel sem ébredt.

Alig lépett ki a folyosóra s egy cédulát vett észre egy gombostűvel a kollega ajtajára szurva. Ez állt rajta:

„Londoner! Reggel nadrágot a szabóhoz vasaltatni!”

A frissebb vigécnek pokoli ötlete támadt. Ceruzát vett elő s hozzátoldotta:

„És vágasson le belőle öt centit!”

Aztán rohant is a vasúthoz. Azóta kerüli a megtréfált vice-gyártót, akinek ugyancsak visszaadta a kölcsönt.

Ennek a históriának egy örökké ugratásra pályázó kolozsvári ügyvéd a főhőse. A járásbírósnál volt valamelyik nap ügyes-bajos dolga s az előszobában egy ácsorgó anyókára bukkant. Megkérdezte:

— Mi köllene néni?

— A járásbíró urral volna egy kis dolgom.

Már készen volt a tréfa:

— Egyre figyelmeztetem néni. A járásbíró nagyothalló. De szeretné elhítenni, hogy nem az. Maga azonban, akár mit mond, ordítson, ahogy a torkán kifér. Biztos a pör.

Az anyóka megköszönte a tanácsot s amint belépett, a legsipitőbb hangon rivallt a bíróra:

— Jó napot nagyságos bíró ur!

— Jó napot, de miért ordít ugy?

Az anyókanak most már harsozott a hangja, amint előadta az ügyét.

Most már a bíró ordított, a néni versenyt vele. Hogy a bíró volt a győztes, az is természetes. Egyszerűen — kidobta a néni. Hogy a pör hogy fejeződött be, arról talán beszélünk sem kell.

A vármegye közigazgatása.

— *A múlt hónap számokban.* —

(Saját tud.) Tegnap délután 3 órakor tartotta meg a vármegye közigazgatási bizottsága e havi rendes ülését Ugron Ákos főispán elnökölte mellett. Az ülésnek több érdekes tárgya volt, a jelentések azonban a szürke sablon jegyében hangzottak el.

Tudósításaink ezek: A főispán megnyitja után Sebessy János alispán tette meg jelentését. A jelentés szomorúan kiemelkedő része az, hogy egy hónap előtt 284 utlevelet váltottak a megyében.

Lengyel József dr. jelentése szerint a vármegye egészségügyi viszonyai általában igen kedvezőknek mondhatók, 23 fertőző betegséget jelentettek be, 32-vel kevesebbet, mint a múlt év december havában.

A közutak állapota jó volt, a nagy havazások általában akadályozták a forgalom lebonyolítását, de ez jó részben megszűnt már.

Stratzinger Emil pénzügyigazgató előterjesztése szerint 35849 korona volt egyenes adóban a bevétel, 2442 koronával kevesebb, mint a múlt év hasonló havában.

Érdekes felszólalások is történtek. Daniel Lajos meginterpellálta az alispánt, hogy van-e tudomása arról,

hogy az országos betegpótlási alapot a nép — kellő felvilágosítás híján — nem veszi igénybe. Az alispán kijelentette, hogy intézkedni fog. Egy jelen ősebb ügy kapcsán S. Bessy alispán beszámolt arról, hogy tárgyalásokat folytat mint a kenderáztatók felállítására a székely kirendeltséggel.

Az ülés 5 órakor ért véget.

KÜLÖNFÉLEK.

Székelyföldön van a hazám.

Székelyföldön van a hazám,
Itt szült az édes anyám;
Itten ölelt át két karjával,
Itt halmozott el esőkjával.

Ő tanított kelni-járni,
Ő tanított imádkozni.
Ő mondotta, hogy szeressem
Szülőföldem hűségesen.

Mikor beteggya mellett
Szegényt virasztanom kellett,
Azt susogta a fülemben:
„Nehogy elmenj idegenbe!”

Nem mentem el, itthon vagyok,
Nem megyek el, itt maradok;
Itt dolgozom, amíg élek,
De más hazát nem cserélek.

Ha elmennék messze-messze:
Édes anyám várna, lesne;
Nyugalmát is megzavarnám,
Ha hűlt porát idehagynám.

József János.

— **Gyorsvonaton Budapestig.** A közigazgatási bizottság tegnapi ülésén szenzáció számba menő kijelentéseket tett Szobotka Rezső főmérnök, műszaki tanácsos. Régi panasz, régi sérelem szűnik meg május elsejével, ettől kezdve ugyanis gyorsvonaton mehetünk reggel is Kolozsvárra, Budapestre. Arról van szó, hogy a kereskedelmi miniszter megadta az engedélyt arra, hogy az összeköttetés Székelyudvarhely és a fővonal között létesüljön. Így végre megérjük azt, hogy a reggeli gyors nem robog el Héjasfalva mellett 20 perccel megelőzve a mi vonatunkat. Meg lesz az összeköttetés s ezzel szerencsésen megoldódott ez a kérdés is. A másik nagyérdékű bejelentés arról szólt, hogy a mi vicinálisunkat bíró részvénytársaság hajlandó a harmadik sinpárt is kiépíteni és így rövidesen meg lesz a harmadik vonatunk is. Szóval a szerdai nap épen nem szükkölködött vasuti szenzációkban.

— **Itthon a főispán.** Jeleztük, hogy Ugron Ákos Udvarhelymegye főispánja a fővárosba utazott. A főispán kedden délután érkezett vissza Udvarhelyre s tegnap már elnökölt is a közigazgatási bizottság ülésén.

— **Lásas mérnök távozása.** A kereskedelemügyi miniszter Lásas Endre okl. gépészmérnököt, városi villamos-telepünk kiváló tehetségű üzem-vezető mérnökét iparfelügyelői minőségben a kereskedelemügyi miniszteriumhoz nevezte ki. Lásas mérnök rövid néhány hónapi itt tartózkodása alatt kedves modorával, előzékenységgel mindenütt, a hol csak megjelent, általános tiszteletet

A legújabb korszak...
 legszébb kivitelben, ugyanott
 Kobra-cipők
 leszállított árban kaphatók.

és közbecsülést vivott ki magának. Epen ezért — ha örülünk is a neki előnyösebb s mindenestre érdeme szerint nagyobb jövőt biztosító ki-nevezésnek — őszintén sajnáljuk körünkbeli való távozását.

— **Szélesöd a politikában.** A hét eddigi napjaira igazán ráillik a jelző, amelyet a tenger tett frazzissá — nálunk, szegény szárazföldi patkányoknál. Vasárnap két helyen népgyűlést tartottak az önálló bank mellett. Az egyik a Székelyföld hozzájárulását jelenti a nemzeti jogunkért folytatott küzdelemhez, ezt Kézdivásárhelyen tartották, másik — a félegyházi — annyiban jelentős, hogy a bankügy két ismert harcosa Holló és Batthyányi gróf vettek részt benne. Egyebekben nem hozott eddig politikai eseményt a hét — a legkisebb szélesöd uralkodik mindenfelé.

— **Gáspár István,** a kézdívásárhelyi róm. kath. főgimnázium nagy tehetségű és kiváló tanára — mint részvétellel értesülünk — súlyos beteg. A várscunkban is közkedveltségnek örvendő s irodalmi működése révén is jónévű tanárt a minap szélhűdés érte, a mely beszélőképeségétől megfosztotta. Az orvosok remélik, hogy sikerülni fog a nagybeteg megmenteni. Gáspár István, mint a kézdívásárhelyi Székely Hirlap belső munkatársa nagyarányú zsmnázistikai működést fejtett ki s így betegsége a háromszékvarmegyeyi sajtóra is visszahat. A jeles tanár iránt ugy a testvér Háromszékvarmegyében, mint városunkban is nagy a részvét. Testvérei Bogárfalváról kedden hozzautaztak.

— **Hangverseny Keresztúron.** A székelykeresztúri m. kir. áll. tanítóképző ifjusága — mint már jeleztük — 1909. február huszadikán segítő pénz-tára javára táncdal egybekötött hangversenyt rendez. Műsor főbb pontjai Nyitány a „Drótostói” c. operettből Lehár F.-től. Játssza az ifjusági zenekar. „A föld és nepei” tudományos felolvasás Gabányitól. Tartja Szabó Rezső IV. é. n. „Cox és Box” I. felvonásos vígjáték. Lányi Irénke kisasszony szives közreműködésével előadják Balogh János és Kelemen János IV. é. n. „Rákóczi induló.” Előadja az ifjuság dalkara. Kezdeté este pontban 8 órakor. Műsor után tánc.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Paál Irén okleveles tanítónőt az agyagfalvi, Debreczy Ilona okleveles tanítónőt pedig a bogyi állami elemi népiskolához rendes tanítónőnek nevezte ki.

— **Szabómestereink tanfolyama** vasárnap nyert befejezést az állami szakiskolában megejtett vizsgálatl, melyet Hargita Nándor szobrász, a szakiskola művészigazgatója igen szép beszéddel nyitott meg. Majd a három tagu szakbizottság adta meg kedvező véleményét s így a sikerült tanfolyam a bizonyítványok kiosztásával befejezést nyert. Este aztán Zakor Istvánné vendéglőjében társasvacsora volt, a hol Hancz Sándor köszönetet mondott Jakabos Miklós okl. szabásztanítónak a tanfolyam vezetésében kifejtett ügybuzgóságáért és a végzett mesterek nevében hatalmas ollót nyújtott át neki emlékül. Jakabos jóleső örömmel fogadta kártársai elismerését s további kitartásra buzdította őket. Majd Betegh Pál főszereksztőnk indítványára egyhangulag elhatározták, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert, Sztéryi József államtitkárt, Dr Szűry János miniszteri tanácsost és Soly-mossy Endre orsz. képviselőt táviratilag üdvözlilik; hálás köszönetet

mondva a tanfolyam engedélyezése-ért s az akörül kifejtett munkásság-ért Ugron Ákos főispánnak pedig küldöttéleg fejezik ki köszönetüket. Most már vannak kellően kiképzett iparosaink és a közönségen van a sor, hogy szükségletét itthon fedezze.

— **A polgári kör** keddi filleres-téyle minden tekintetben fényesen sikerült. Dr Hegyemegi Kiss Pál főispáni titkár Szalánc váráról olvastott fel egy mindvégig élénk figyelemmel hallgatott mondat, melyet a közönség lelkes eljenzéssel és tapsviharral honorált. Majd Horváth József kántor énekelt és Loschdorfer Ervin szavalt köztetszés mellett. — Műsor után éjjeliek tartó tánc volt.

— **Rablógyilkos merénylet Udvarhelyvármegyében.** Véres merénylet játszódott le a napokban a Bordos és Csób községek közötti országút porondján. Szél Mihály csöbi székely gazda vásárról ment hazafelé, mikor három falujabeli ember id. Csöbi Mihály, ifj Csöbi Mihály és Birton József rátámadtak, összeverték, bedobták az árokba s aztán a magával tehetetlen embert 20 koronájától is megfosztották. A három támadó azt állítja, hogy Szél volt a verekedés előidézője, a 20 koronáról azonban semmit sem akarnak tudni. Az ügyben most a székelykeresztúri járásbírószág nyomoz.

— **A városfalvi ifjusági egyesület** az iskola tantermeben e hó 14-én (vasárnap) pénztára javára szinielőadással egybekötött kosaras táncvigalmat rendez. Előadják a Vereshaju című népsziművet. Kezdeté este 7 órakor lesz.

— **Kié a hamis ötkoronás?** Februárius 3-án országos vásár volt Etéden. Alaposan össze-vissza barangolva a sátrak környékét Pálfi Péter napszamos, majd egy naptárt választott ki magának. Egy ötkoronással fizetett, a kereskedő azonban nyomban kijelentette róla, hogy hamis pénz. Pálffy viszont azzal állott elő — mikor már a csendőrök fogták vállatára, hogy ő öcsésétől Ferenc-től kapta a pénzdarábot. Gyanus körülmény azonban, hogy a kölcsön vétel másfél évvel ezelőtt történt s azóta magánál tartogatta a pénzt Péter. Az ügyben széleskörű nyomozást indított a csendőrség, mert azt gyanítják, hogy itt szervezett bünszövetkezet garázdálkodik. Eddig azonban nem akadt gazdája a hamis pénznek.

— **Gyermek-estéyle** lesz a helybeli szent Ferenc-rendiek vezetése alatt álló róm. kath. fiúiskola nő vendékeinek a szegénysorsu gyermekek javára. Az estélyt — mint már jeleztük — február 14-én (vasárnap) este fél 8 órakor a Budapest-szálló színháztermében tartják meg 13 pontból álló műsorról. Pá-holy 4 K, I—IV. sor 1 K, V—XI. sor 80 fillér, a többi 60 fillér. Karzati ülőhely 60 fillér, állóhely 50 fillér, katona, diák és gyermekjegy 40 fillér.

— **Megégett kisleány.** A napokban könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a közeli Alsósó-falva községben. Kacsó Jánosnak kis 7 esztendő Juliska leánya átkent a szomszédba, ahol épen kukoricát pattogtatott az asszony: Szász Jánosné. Közben kiment a szobából s a magára maradt kis leány közel ment a tűzhöz s lángot fogott a ruhája. A kis Juliska súlyos égési se-

beket szenvedett s bele telik néhány nap, a mig teljesen felépül. A szülők gondatlanságból okozott súlyos testi sértés címén feljelentést tettek Szászné ellen.

— **Családja egészségét** szíven viselő háziasszony e c e t s z e s z t, mely különben is lassan, de biztosan ölméreg — nem vásárol.

T á v i r a t.

Budapest, febr. 10.

(Saját tud.) **Dr Sebesi János** alispán **megteleb-bezett választása ügyét a közigazgatási bíróság ma tárgyalta. A teleb-bezés elutasításával a választást jóváhagyta.**

Gazdakörök rovata

A lókapá.

Oly világba jutottunk, amikor a gazdaembernek is ugyancsak törnie kell a fejét, hogy magának tisztességes megélhetést biztosítson, kivált, ha az adót még fennebb emelik. Mert szó ami szó, de ha nem gazdálkodunk ésszerűen, a birtokunk könnyen dobra kerülhet.

Van azonban még egy másik körülmény is, amely a helyes gazdálkodásra ösztönöz. Ez az, hogy lenéznek, kigunyolnak azok a gazdatársaink, akik az új kor által előállított célszerű gazdasági eszközök és műrügyák használatával a jövedelmüket megkétszerezték és az élet terhet maguknak ez által megkönnyítették.

Igaz, hogy mi — falusi emberek — nehezen hajlunk a jóra, minden új rendszertől nagyon idegenkedünk, amint épen meg is jártam a lókapával. Azt hiszem, gazdatársaimnak teszek szolgálatot, ha elbeszelem a lókapám történetét.

Van nekünk, székely gazdáknak egy áldott jólelkű, okos gazdavezérünk, Nagyságos Dörner Béla gazdasági intéző ur ez.

Hozzá folyamodtunk, hogy a gazdakör részére vegyünk török-buzasorvető és kapáló gépet, aki egy jó minőségűhez fele segélyt felajánlott, de mivel drágáltak, elálltunk a beszerzéstől.

Azután újra neki bátorodtunk, ekkor szintén az előbbi jóminőségűt és egy gyengébbet hozott javaslatba, mi a gyengébbet választottuk és meg is vettük, de azután mikor a jóminőségű lókapát megismertük, visszacsereeltük és mondatom, hogy a Nagyságos Gazdasági Intéző ur által ajánlott lókapá, egy oly kitűnő minőség, hogy ezért bátran merem ajánlani a gazdatársaimnak beszerzésre az amerikai szerkezetű lókapát, de lehet huzatni szarvasmarhával is. Könnyen kezelhető, jól kapál. —

A tengerinek sorbavetése és géppel való kapálása következtében több török-buzám termelt és kevesebb kézi munkaerőre volt szükségem, tehát kettős a haszon.

Mindezeket pedig irom azért, mert „a jó szerszám fele munka” és „az okos más kárán tanul”.

Amikor tehát a gazdasági egyesület és kir. gazdasági Intézőség eke és más gazdasági eszközökkel

a gazdaközönség részére versenyt rendez, nagyon helyes uton jár és a gazdaközönség nagyon jól teszi, ha több érdeklődést tanúsít és szerzett tapasztalatait közli, hogy mások is az én lókapás scrsomra ne jussanak.

Bálint Miklós.

AZ ANYATEJTŐL

elválasztott gyermekek gyorsan kővérednek, erősek és rózsás színűekké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle EMULSIÓT szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a

SCOTT-féle EMULSIÓT.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle mód-szer védjegyét a — halászt — kér-jük figyelembe venni.

Orvosok és bábák az egész föld kerekén állandóan ajánlják — mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, a melyek a SCOTT-féle Emulsió nyomán keletkeznek.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógytárban.

Pollitzer sérvambuloriuma

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbaj-sok, ferdennöttek és amputáltak részére. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz., Főemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésre áll. — Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Méréskelt árak!

Egyéni speciális kezelés! Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkismer-tesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartással melletti eszközöl-tetne.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségben orvosiilag ajánlva és sterilizálva. — Feltőlennél meghízhatók. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jeient meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbaj-jal, annak el lenszerezéssel és kezelésével foglal-kozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt bor-ítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Előkelő és jól bevezetett helyi képviselőt keres: Schrank Béla gyümölcs-lepároló és likörkülönlegességek gyára Esztergom.

Aki nálunk hirdet, annak sikere van. A hirdetés szö-vegezésében szivesen segítünk; ki-vánatra kliséit is beszerzünk.

Keresek azonnali belépésre egy jó munkás **csiz-madia-**, esetleg **cipészegédet**, ki a csizmadia munkában jártas — állandó munkára. SÓFALVI LAJOS Székely-keresztur.

Eladó házastelek.

Székelyudvarhelyt, a Szent-Imre-ut-cában, a 33. szám alatti belső telek, a rajta levő kőházzal, 3 szoba, konyha, pince és gazdasági csürrel együtt eladó. Értekezhetni BARRA LAJOS jegyző, tulajdonossal Homoródalmáson.

B O R!

Fernengel Gyula székely-udvarhelyi bornagykeres-kezőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mel-lett nagyban és kicsinyben kapható.

Nyomdász - tanuló-nak 2—4 középiskolai osztály végzett fiut felvesz Betegh Pál villamos erőre berendezett könyv-nyomtató intézetébe.

leszállított árban kaphatók.

Kobrak-cipők

legszebb kivitelben, ugyanott

RI DÍJMAZÁSOK

RI DÍJMAZÁSOK

olási ala-
világosítás
nybe. Az
ntézkedni
kapesán
olt arról,
at minta
a székely
ret.
zám.
am,
.
sem
llett,
.
gyok,
dok;
ek.
sze:
m,
.
ános.
Bu-
tási bi-
enzáció
ket tett
k, mű-
sz, régi
jus el-
gyanis
reggel
re. Ar-
ereske-
az en-
szeköt-
s a fő-
ny végre
reggeli
asfalva
özve a
az ösz-
csésen
is. A
tás ar-
viciná-
rsaság
párt is
n meg
nk is.
n nem
zációk-
k, hogy
ye fő-
A fő-
vissza
inökölt
ülésén.
A ke-
b a s
városi
netségű
ügyelői
gyi mi-
Lábas
itt tar-
orával,
a hol
zetelet

1397—1909. tkvi. sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter 1906. évi július hó 6-án 14114—1906. szám alatt elrendelte, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó **Koronád** község telekkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi 29. t. c., 1889. évi 38. t. c. és az 1891. évi 16. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítható.

E célból a helyszíni eljárás **Koronád községben 1909. évi március hó 16-ik napján** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. mindazok, kik a telekbejegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, a kiküldött bizottság előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

2. mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átiratra az 1886. évi 29. t. c. 15—18. §-ai és az 1889. évi 38. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben ezután jogait nem érvényesíthetik és a lényeg és illeték elengedési kedvezménytől elesnek.

Továbbá mindazok, kiknek tényleg már megszűnt követele-ekre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt

egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve; ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jogoknak törölését keressék, illetve, hogy a törölési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenfeletben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Székelyudvarhely, 1909. január hó 25-én.

BARDOZ ÁRPÁD,
kir. törvényszéki albiró.

Dr. Wagner Vilmos-féle

Menthol sósborszesz

a leghatásosabb háziszser.
Kapható: gyógyszerárakban, drogeriákban, fűszerkereskedésekben stb. vagy közvetlenül „Isten szeme” gyógyszerárakban Teke (Kolozs-m.) Egy üveg ára 40 f., 1 K és 2 K. Ismét-elárústitóknak legmagasabb engedmény.

Arlejtési hirdetmény.

Székelyderzs község (Udvarhelym.) tizenkilencezer koronás költségvetéssel az építendő **körjegyzői lak és község háza** 1909. febr. 21-iki határidővel **árlejtést** hirdet.

Az árlejtés megtartására **1909. február 21-én délután 4 óráját** tüzzük ki a körjegyzői irodába.

Arlejtési feltételek, tervrajz és költségvetés, valamint egyéb tudnivalók a körjegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Bánatpénzül 10 százalék teendő le készpénzben.

Kelt Székelyderzs, 1909. január 25.

Ifj. Toró Dániel
közs. biró.

Koncz János
körjegyző.

Szép jelmezzuhákat

estekre olcsón lehet kölcsön venni

Karda Dénes

fűszerkereskedésben Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos utca 61. sz.

Eladó beltelek. Székelyudvarhelyt, Báthory-ut 2. sz. alatt levő épületes beltelek eladó. Értekezni Pálhegyi Mózes agyagfalvi lakossal lehet.

Széna első minőség eladó egy asztaggal Korond-fürdőn. — Értekezhetni levél útján **Gáspár Gyulánál** Maros-Vásárhelyen.

Kitűnő főzött ECET

nagyban és kicsinyben, allandóan előnyös árak mellett kapható
Csia Balázs
ecetgyárában Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca (ezelőtt Csigány-utca) 22. szám alatt.
!!! Jó minőségű honi gyártmány!!!

Hirdetmény.

Malomfalva és vidéke faanyag beszerzési szövetkezet igazgatósága felhívja mindazon hitelezőit akik fizetési kötelezettségüknek eleget nem tettek, hogy ezen hirdetmény megjelenésétől számított hat hó alatt tartozásaiknak tegyenek eleget.

Az igazgatóság.

Elvállal teljes iroda- és iskola-berendezéseket olcsó áron

SZEKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2 szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi Ien

legjobb magyar gyártmányú díszleveledpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, szines és virágos leveledpapírok és borítékok, leved-kartyák, gyász- **Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvétel, levedpapírosok stb. Nagy választék tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kartyákból és üdvözlő jegyekből

Allandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok.

u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR**KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET****BETEGH PÁL****KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS**

Mindenféle színű, nagyságu, sulyu és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima levedpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrő-papírok, torta- és befőző-papírok, könyvkötő-papírok és papírkülönlegességek. Kartyapapírok.

Lemezpapírok minden sulyban. hangjegypapírok. Sorvezetők.

Írókártyák, füzetek,

jegyzetkötvények, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szepirás és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszkek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák Dohány- és szivartárcák bőrből és fémből. Börtárcák, pénzes-erszények, okmány és íromanytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház)

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kartyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrovidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélírótollak, rondtollak, üveg-

tollak, tollszárak, disztollszárak. **Írók,** fekete, szines és másoló-írók, notes-írók, csavarírók (crayonok), zsebírók, csavaríronbetétek, íronvédők, íronhegyezők. **Kréták,** iskolai, kávéházi és fajlázó kréták, szines kréták. **Tinták,** legjobb irodai és másoló tinták, szines, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok,

hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. **Dalgoló-sipok** és **csinák.** Monogramok fehérnemű és levedpapírjelzésre. Kézi nyomda. — Különböféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári áron.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi **középfiskolákban** és a városi és megyei **elemi népfiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beírókönyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárlókönyvek, zsebkönyvek (notesek), penztártömbök (Block), bárcá és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itatódeszkák, olaj- s zfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, írómappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszögek, kapesok stb.

A Székelyföld legnagyobb kész nyomtatványraktára.

Nyomatott Betegh Pál villam-motoros könyvnyomdátó intézetében Székelyudvarhelyt 1909.